

Turcia dă șah mat Europei pe tabla gazoductelor¹

Laurențiu Pachiu

Iulie 2016

O îndepărtare a Turciei de spațiul comunitar în favoarea Rusiei amenință cel mai important proiect energetic al Uniunii Europene: Coridorul sudic de gaze, care va transporta spre inima Europei, inclusiv prin România, resursele caspice de hidrocarburi

Pașii făcuți de președintele turc Recep Erdogan după lovitura de stat eșuată complică foarte mult relațiile Uniunii Europene cu acest stat-cheie pentru tranzitul resurselor de hidrocarburi spre Europa.

Analizii de politică externă anticipează crearea unei tabere ruso-turce, care poate pune în umbră cel mai important proiect energetic al UE, Coridorul sudic de gaze, susținut intens de Bruxelles, atât la nivel politic, cât și prin finanțări nerambursabile de sute de milioane de euro.

Acest proiect a fost gândit să transporte o parte din resursele uriașe de la zăcămintul azer de gaze de la Shah Deniz, printr-o serie de gazoducte aflate în construcție. Turcia este principala țară de tranzit, prin conducta denumită Trans-Anatolian Pipeline (TANAP), la care deja s-a început construcția, fiind realizată de un consorțiu unde compania petrolieră azeră de stat SOCAR este principalul acționar. Gazele caspice ar urma apoi să fie pompate în Grecia, Albania și, pe sub Marea Adriatică, în Italia, prin conducta denumită Trans-Adriatic Pipeline (TAP).

---

¹ Acest articol a apărut pe <http://www.evz.ro/turcia-da-sah-mat-europei-pe-tabla-gazoductelor.html> la 26 iulie 2016

România, sprijinită de la Bruxelles

Comisia Europeană a acordat însă finanțare pentru realizarea unor interconectoare între Grecia și Bulgaria, dar și Bulgaria – România, în cadrul unui proiect mai amplu denumit BRUA, care presupune inclusiv construirea unei conducte de 550 km prin România, spre Ungaria și, mai departe, spre Austria.

Prin aceste proiecte, practic se creează o ramificație a coridorului sudic de gaze prin România, care ne va permite alimentarea cu gaze azere. Proiectul este susținut de Bruxelles, care a aprobat un sprijin de 45 milioane euro pentru interconectorul Grecia-Bulgaria (care va fi gata în 2018) și de 8,9 milioane euro pentru interconectorul Bulgaria - România (care va fi gata în acest an).

Turcia este însă punctul critic în această ecuație, iar o îndepărtare a acestui stat de tabăra occidentală complică enorm lucrurile. „E o situație deosebit de critică pentru securitatea energetică europeană. Turcia este un punct nodal pentru Europa pentru transportul resurselor de hidrocarburi, nu doar pentru coridorul sudic, prin care va trece gaz azer, ci și pentru orice alte opțiuni care ar putea fi fructificate de Europa. Aici mă refer la Iran, care a început să devină o opțiune”, ne-a declarat Laurențiu Pachiu, membru fondator al Energy Policy Group, un think-tank specializat în politici energetice.

După ridicarea embargoului internațional, Iranul, țara cu cele mai mari rezerve de gaz din lume, a început să curteze regiunea est-europeană, prin întâlniri la nivel înalt cu oficiali de la București și Sofia, exprimându-și interesul pentru furnizarea de gaz în regiune.

Iranul, prins în plasa ruso-turcă

Singura modalitate eficientă de a-și transporta gazul spre Europa rămâne însă tot prin conducte care nu pot ocoli Turcia. Ori, rolul Turciei în acest context crește și mai mult. „Dacă proiectul Coridorului sudic e întârziat și e posibil acest lucru, pentru ca Turcia să îl folosească în negocieri cu UE, Europa are o problemă serioasă. Atunci Nord Stream II (proiect rusesc de livrare a gazelor spre Germania – n.red.) riscă să pună în umbră coridorul sudic, obținând sprijin politic și economic mai mare din partea statelor beneficiare, iar agenda europeană nu va mai fi focalizată pe Coridorul sudic”, a explicat Laurențiu Pachiu.

Astfel, este pusă în pericol și realizarea conductei prin România, BRUA, pentru care ni s-a aprobat o finanțare europeană de circa 180 milioane euro și care are ca termen de finalizare 2019, când se estimează că vor veni și primele molecule de gaz azer prin conducte. În plus, spune Pachiu, „o încălzire a relațiilor Rusia- Turcia ar putea să ducă la o repunere pe tapet a proiectelor rusești South Stream, ori Turkish Stream” (proiect de gazoduct ruso-turc).

De altfel, Vladimir Putin declara cinic, acum trei luni, că nu a abandonat proiectul South Stream, dar ar putea fi gândit cu punct de plecare din Peninsula Crimeea, anexată în martie 2014. Traseul ar fi astfel mai scurt, deci mai ieftin. În plus, nu ar mai trece prin Ungaria și Serbia, ca în varianta inițială, ci prin Grecia și Italia – adică fix pe traseul TAP.

România, pion

„Rusia nu este în cea mai bună formă, din cauza sancțiunilor economice. E și în plin proces de militarizare, care o solicită bugetar. Nu cred că pe termen mediu asta îi va permite să se angreneze în proiecte gigantice. Dar va fi mult fum, ca să se renegocieze multe în relația Moscova-Bruxelles”, a completat Laurențiu Pachiu. El mai recomandă României și Bulgariei să își conveargă mai mult acțiunile. De altfel, cele două state au accelerat lucrările la interconectorul pe sub Dunăre. Capacitatea de import a României prin această conductă va fi de 1,5 miliarde metri cubi pe an, iar de export în Bulgaria - de 500 milioane mc. pe an, până în 2017 - 2018, când se va tripla, după finalizarea stației de comprimare de la Podișoru.